

Blinda går också på bio

Eva Jaksjö

Nu kan också människor som egentligen inte kan, ändå ”se” 21 kubanska filmer tack vare syntolkning. Det är inte varje dag man ser en grupp blinda människor i biokön, men kubanerna börjar bli vana vid det. En gång i månaden görs en specialvisning för blinda eller synskadade och snart kommer även personer med hörselskador att få specialvisningar.

Att röra vid ljuset

Projektet har fått namnet ”Tocando la luz” (att röra vid ljuset) och består av att ett nytt ljudspår läggs till filmen, där en berättare beskriver vad som händer, utan att störa originaldialogen. Initiativet togs av George Frometa, kulturfrämjare på kubanska filminstitutet (ICAIC) och idén fick stöd från Synskadades riksförbund (ANCI) på Kuba. Hittills har över tusen sett dessa specialvisningar.

”De bjöd in oss att ’se’ en av filmerna. När vi slog oss ner och blundade fick vi en helt ny upplevelse. Ledsagade av berättaren skapade vi scener i vår fantasi.” Lazaro Mane, 14, berättade att ”Nu kan vi se en film utan att behöva ha en seende person med oss.” Han är en aktiv kille som även spelar bas i ett salsaband och tränar judo. Tania Calvo är 42 år och hade inte varit på bio på decennier. Den senaste filmen hon minns att hon sett var ”La vida sigue igual” (Livet går vidaare, från 1969) med Julio Iglesias. Nu säger hon ”Jag har lyssnat på alla filmerna och tyckte om nästan allihop. Jag är väldigt glad över att vi fått den här möjligheten.”

Ett hinder mindre

Frometa berättar att detta är ett multidisciplinärt arbete: ”Vi måste skriva ett nytt manus, söka rätt ord, och detta måste rymmas inom det ’tomma utrymme’ som finns i dialogen.” De har nu visat 21 filmer på det här viset. Vid ingången till biografen är affischen skriven med punktskrift. Synskadades riksförbund, som har mer än 30 000 medlemmar, arbetar med att sprida projektet till hela ön. Redan nu har varje län en uppsättning med sex syntolkade filmer.

Det kostar mycket

Kostnaden för att syntolka en film är hög och innebär arbete för åtta specialister under minst en månad. Detta är möjligt eftersom projektet är statsfinansierat. ANCI letar nu efter föreningar för synskadade över hela världen för att kunna utöka filmbanken genom utbyte med andra länder. Det pågår också ett projekt för att texta kubanska filmer för att på så sätt utöka detta initiativ till att även omfatta hörselskadade personer.

Källa: Fernando Ravensberg, 15 juli, 2012

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Icke-kommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För kopia av denna licens besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/>. Det har Tidskriften Kuba 4/2012 publicerats i www.globalarkivet.se